

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDOSOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm.
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Lélek vásár.

Erről akkor szoktak beszélni, mi-
kor valakinek erősen érdekében áll egy
igazságtalan ügy mellett hangulatot te-
remteni s e végből felhasznál olyan
elemeket, melyek bármire alkalmazha-
tók, vagy olyanokat, akiket megtévesz-
teni lehet.

Sajnálatos dolog, hogy közéletünk
csak úgy termi az ilyen lélekvásáron
kelendősséggel bíró anyagot, melynek
okát kutatni most nem kívánjuk s nem
is célunk; de eze nagy anyaghalmaz-
nak tudható be, hogy nem hiányoznak
élelmes kereskedők, kik igen jól érté-
kesítik azt.

A magyar közélet még teljesen
most sem ment a könnyen hivistől,
még most is értéket tulajdonít annak,
amit lát. Pedig hát igen sokszor az,
amit lát csak látványos szemfény-
vesztés, mely nélkülöz minden igaz
becsü értéket. — S ilyen cirkuszi lát-
ványosságot igen sokszor hurcolnak a
politika mezejére az ezermester kori-
feusok.

Most újból diszeloadás készül Ud-
varhelyvármegyében e hó 14-én a tör-
vényhatósági kizottsági ülésen, mely
abból a célból tartatik, hogy az egye-
dül idvezítő kormánynak bizalmat
szavazzon a vármegye azon nagy jó-
indulatáért és tevékenységeért, hogy
bár nagy küzdelem árán, de mégis
nyakunkra tudta hozni a véderőjavas-
latot.

Minden épkez-láb embert mozgó-
sítottak a hivatalos körök a nagy küz-
delemre. A kormánynak szüksége van
bizalmi nyilatkozatokra, hogy indokolni
tudja a véderőjavaslathoz való merev
ragaszkodását, hogy az ellenzék lelke-
sedését lehítse ezekkel. Meg akarja
tévesztetni ezzel a közvéleményt, mely
határozottan elítéli a javaslatot. Csak-
hogy annyira még tud rendelkezni a
magyar ember józan eszével, hogy ezt
az elkoptatott komédiát nem fogja
egyébnek tartani, mint — komédiának.
Bizonyára jól tudja mindenki előre,
hogy mit ér az a bizalom, amit a vé-
derőjavaslatokért szállítanak a vidéki
ágensek a központba.

A megvásárolt lelkek nyilatkozata
ez!

Vagy hol van az a saját eszmével
gondolkozó magyar ember, aki nem
a legveszedelmesebb támadást látja a
véderőjavaslathoz, mely nemzeti önál-
lóságunkat és anyagi jólétünket éri?

És van-e joga egy nemzetnek a
járomba önként hajtani fejét? Vagy
van-e joga a kormánynak a nemzet-
tet olyan helyzetbe hozni, melyben
összeroskad az anyagi teher sulya alatt?
A történelem számon kéri ezt a nem-
zettől is, a kormánytól is. A nemzet-
től öngyilkosság; a kormánytól nemzet
gyilkosság volna ez.

Álljanak hát elé azok az urak,
kik ebben a lélekemelő aktusban részt
akarnak venni s csinálják a szomorú

magyar históriát tovább; most megvá-
sárolt lelkük csak léha mulatságot tal-
lál abban, amit a történetíró komor
betűkkel fog feljegyezni.

BONTA.

— Szívesen, ha — uszaj!

A Khuen-Héderváry-kormány igen nagy baj-
ban lehet, hogy immár az ország keleti ré-
széről szállítandó bizalmi nyilatkozatra is rá-
szorult. Kiadták a parancsot a főispánok-
nak. Felhúzták a bizalmi szavazatokat ordító
és az ellenzéki pártok nemzeti küzdelmét
tulkiabálni akaró gramfonokat. Az indító
csavart igazgató főispáni ukáz is megjött és
a szavazógép munkába hozatalára 1911. au-
gusztus 14-ikének (hétfőn) délelőtt 9 órája
van kitéve ősi Udvarhelyszék házához. Fel-
vonultatják, beparancsolják tehát az összes
tőlük függő és alájuk rendelt állásokban levő
tisztviselőket, előrángatják és ténútra vezetik
a jóhiszemű székely gazdákat is, akik aztán
szavaznak, imádatot küldenek a mungók
atyaúristenének: Khuen urnak. Szegények,
szívesen teszik, mert mézaj tenniük. Hogy
miért!? azt csak ők és a velük parancsoló
gazdák: a főispán, főszolgabírák és szűkebb
körben a „Rendkívül bizalmas” rendeleteket
kapott jegyzők tudják. Felvonulnak és látni
fogjuk a labancok, a pecsovicsok ismeretes
alakjait, kiket a főispánok járszalagon vezet-
hetnek. Eljönnek a magyar nemzet sirásói,
kik talán még azt is ne yeselnék, hogy a
hazafias érzésű ellenzéki férfiakat halálra
ítéljék csak azért, mert ezt Bécs és az ő
küldötte így szeretné. De nem, a székely vér
ennyire fertőzött, ily aljas szolgaságra kap-
ható még sem lehet. Hiszen ma már a leg-
eldugottabb faluhelyen is olvasnak ujságot.
Tudják ott is, hogy a jelenlegi kormány mily
óriási terhet akar a népre zudítani a vé-
derőjavaslatokkal. Ezt a terhet akérja rólunk
elhárítani az ellenzéki férfiak küzdő tábora.
Magyar ember, igaz székely tehát e javunkra
szolgáló ellenzéki harcosoknak csak támo-
gatója, segítője lehet, de ellenzője, elítélője
nem. Pedig az e hó 14-iki vármegyei köz-
gyűlést csupán azért hívta össze a kormány
embere: a főispán, hogy az ellenzék becsü-
letes küzdelmét, a magyar nemzet javát
szolgáló harcát, melyet a Khuen kormány
nemzetpu zító, minket még nagyobb kol-
dusságra, nyomorba kergető véderőjavaslatai
ellen folytat — elítéljük és ezzel szemben
az osztrák érdekeket szolgáló kormányt di-
csőitsük. Székely testvérek! Szálljatok ma-
gatokból. Gondoljatok meg, mit cselekesztek.
Jó tettért rosszal ne fizessetek. Háládatlanok
ne legyetek, mert a hálátlanság még a fő-
ispán ur szavai szerint is: a férfi jellem oly
szégyenfoltja, mely sem égen, sem földön
bocsánatot nem nyerhet... Vigyázzatok és ne
engedjétek elámitani, megfélemlíteni maga-
tokat. Vigyázzatok arra, hogy az a nép, mely
jogot adott nektek a vármegye törvényható-
sági bizottsági tisztség viselésére, könnyen
számon kérheti azt, hogy e joggal az ő ja-
vát munkáltátok e? És ha számon kéri, jól
teszi, mert azt senki sem köteles eltűrni,
hogy az ő nevében, az ő világos és határo-
zott kárára munkálkodjék bármelyik bizott-
sági tag is. Ha a nemzet és így önmagatok
ellen kellene állást foglalnotok, inkább erre

felé se jöjjetek. Akad otthon is dolga min-
denkinek. A tárgysorozaton levő ügyek csak
azoknak lehet fontos, akik ellene lehetnek.
Az ilyen hazafias érzésű székelyeknek itt a
helyük Szót kell emelnie minden becsület
ézésű bizottsági tagnak a véderőjavaslat, a
katonai terheket nyakunkra önteni akaró hó-
hérolás ellen. Lássuk, kik az igazi székelyek
és kik a felesküdt Básták talpnyalói! Lás-
suk, kiknek nevét és milyen alakban adjuk
át az utókornak, mely hivatva lesz a jelen
idők felett szigou kritikát mondani épen úgy,
mint az utálatos Bástá Györgyök és a szé-
kelyek hóhéra: Bukow tábornok felett. Lás-
suk a kurucokat Udvarhely ősi székváros-
ban!

Petőfi szobránál.

(Emlékezés. Elmondotta: Václav Ferenc orsz
képviselő 1911. aug. 6-án a segesvári Petőfi-szobor-
nál tartott hazafias ünnepélyen.)

Tisztelt ünneplő közönség!
Kedves székely testvérek!

Gyenge és erőtlén az én szavam ahhoz,
hogy Petőfi halhatatlan szelleméhez felemel-
kedjék. Ha össze szedném mindazt, mit va-
laha róla megírtak, ha szólni tudnék ékesen
a költők nyelvén, ha a hazafias lelkesültség
extázisában, az emberi léleknek minden sa-
lakmentes igaz gyöngyét ember feletti erő-
köddéssel felszínre tudnám hozni, még akkor
is kicsiny volnék s szárnyaszeggetten hullanék
a porba eme nem emberi nagyság, hanem
az Istenek kedveltje, a költők költőjének
napba néző érc-szobra előtt.

Érdemeit, világra szóló nagyságát, hal-
hatatlan zsenijét, a különböző korok róla
alkotott véleményét, életének körülményeit
én itt e helyen nem vázolom. Hanem a kü-
lönleges korszak, a melyben élt és a mely-
nek próféta i hlettel megáldott költője volt,
s az a látvány, melyet ő és az ő világa nyújt,
tömérdek reflexiót támaszt bennünk s ez
ünneplés alkalommal ezek egynemelyikét
kivanom érinteni.

Ugy tetszik nekem, hogy e csatasíkon,
mely előtt áll, a hősi halált halt költőnek
érelakja előtt, a mai apátia- és letargiában
szenvető nemzedék minden egyes tagjának
egy könnyet kellend szeméből kitörlni, melyet
nemcsak egykori harci dicsőségünkre való
felmagasztosult visszaemlékezés, hanem mai
nemzeti létünk silánysága, saját erőtlensé-
günk és tehetetlenségünknek letagadhatlan
érzése s az ennek nyomán felébredt mar-
cangoló önvádnak kell kiszajtolnia.

Ezredéves fennállásodra büszke magyar
nemzet, ki fennen hirdeted, hogy alkotmá-
nyosabb érületű nemzet nem létezett a
földtekén, ki büszkén hivatkozhat arra, hogy
ezer ellenséges támadás közepette vész és
viharral küzködve, nemzeti léted és önálló
államiságodat, a haza és király iránti törhe-
tetlen hűséged, fajszereteted melege a szülő-
földedhez való forró ragaszkodás, mint esz-
ményi nagy tulajdonaidal, meg tudtad vé-
delmezni, nem érzed-e, hogy a védelmedre
felemelt karod zsibbadni kezd, nem érzed-e,
hogy izzó lelkesedésed helyébe egyéni ön-
zésed költözött, s nem látod-e, hogy haza-
fias lelkesedésednek magasra felcsapó lángjai
kialudtak, s csak egy kicsiny, alig pislogó
parázs, mely még lelkesít, buzdít és néha-
néha feltüzel.

De el veletek szomorú gondolatok, ke-
seregő érzések... A kétségbeesés sötétségének
nem szabad helyet adni szíveinkben.

Azért jöttünk ide, hogy foglalkozunk
a költővel, a hőssel, kinek nevére tündöklök
szemünk, pillanat alatt felcsillan reszkető

lelkünk, kitarul előttünk egész történetünk, s nagy vágyak, nagy törekvések emlékei, nagy szenvedések, nagy harag és nagy dicsőség érzése pezdul fel tőle felkünkben, ne tegyünk gátat az érzések elé, mert nem kívánhatjuk senki azt a diabolikus dolgot, hogy magyar ember szíve ily érzések előtt bezáruljon.

Foglalkozzunk tehát Petőfivel és az ő korával.

Mi volt Magyarország 1848 előtt?

Nemzet, mely felett csengett a lélekhang. Nép, megfosztva vágyaitól, nemesebb eszmenyeitől. Alkotmánya a rendiség béklyóiba lenyűgözve, Európa többi államaival lépést tartani nem tudott. A nemzet nagy tömegei kívül rekedtek az alkotmány sáncain, s a mikor a szabadság és egyenlőség szent jelszavai másutt csodamódon felserkentették az embereket, nálunk a jobbágyság béklyóiban saját sorsuk felett keseregtek milliók meg milliók. Ezt a nemzetet egygyé varázsolni, az elernyedt nemesség sorait új és friss vérkeringéssel ellátni, az ország függetlenségéért küzdők táborát megszokasítani, alkotmányát rekonstruálni, a haladó kor követelményeinek megfelelő módon átalakítani, ez volt az óriási munka, melyre az akkori nemzedék vállalkozott.

A nemzet rémesen sötét ójszakáját egy futó tűnemény, egy fellobbanó láng világította meg. Egy csudásan forrongó, izzónap lélek eszméi, lelkesítő, tettekre késztető gondolatai röppentek világra, s március 15-én a Talpra magyarban felhangzott a sorsának jobbra fordulását halálával is megváltani kész nemzetnek harci riadója.

És szent szabadság elkövetkezének a te öröm-ujjongó nagy napjaid.

Törvényeink szentesítve lőnek. De már ott settenkedett az árulás szelleme.

A kéz, mely feled nyújtá az adományt, már begörbitette körmeit, hogy az első kedvező pillanatban visszazaragdj.

Nem nagylelkűség, nem a követelmények jogosságának belátása, nem több évszázados odaadó, önteláldozó hűségnek elismerése és honorálása gyanánt lettek a törvények szentesítve, hanem a szorultság, a pillanatnyi veszedelem elhárításának gondolata, mely párosult azzal az ördögi terzvel, hogy a mit most rossz időben engedünk, azt jobb időben erővel, hatalommal újból visszavesszük.

És megindult a reakció vérfagyasztó, undok, gyalázatos munkája.

Védtelen, mísem sejtő magyarokat felbujtalt vad martalócok, hitet megingató istentelenséggel — kőcolnak fel. Irtózatos! A vér fagy meg ereinkben, kezeinkben a toll reszket, ha a leplet fel kell azon iszonyokról emelnünk, melyet a baronnál aljasabb csorda véghezvitt.

Igy jaldult fel Kossuth Lajos a nemzethez intézett kiáltványában. Ez az érem egyik oldala. A másik oldalon áll a nemzet hősiessége és csodalatra méltó áldozatkészsége.

A vármegyék több ujoncot adtak, mint a mennyit kértek. Az apa nem igyekezett fiát a katonaságtól kimenteni, hanem együtt ment vele a csatasorba. Az iskolák üresen álltak, az áhitatra hívó harangok elnémultak, s ágyukká formálva, a vitéz népek lelke menydörgött azokban, hogy széjjel zuzza az önkény bilincseket tartó vas karjait. Ilyen korban és csakis ilyen korban jöhetett el a nemzet örök igaz költője Petőfi. A magyar nemzet Geniusza ihlette meg őt.

Beszélt hozzánk a maga látta igazságnak nyers kitérésével, azzal az elementáris erővel, melynek mi csak a derengését látjuk, felfogni képesek sem vagyunk. Dolgozott, küzdött, öklelt, mint egy erős igazi óriás és ágyudörgés és ezzel járó harci zaj közepette játszott szívünk legmélyebb érzéseinek hurjain. Nyelvében a magyarság lelke élt, zengett, viharzott, zsolozsmák szálltak ajkairól; ostromolva az egek kapuját.

Evangeliumot irt: a szabadság szent evangeliumát és igazságát vérrel pecsételte meg. Ihletett lelkét őszinteséggel tárta elénk.

Az ő élete a természet szívének volt örök dobbanása. Soha költő korát jobban meg nem értette, törekvéseit, vágyait, reményeit hibeiben, igazabban, ékeesebben kifejezésre juttatni nem tudta.

Egy része volt az egész nemzettestnek, s az ezen átviharzó szenvedések, fájdalmak, gyötrelmeket egész fenséges nagyságukban át kellett éreznie. Meg kellett ittasulnia a felmagasztosult érzésektől, hogy a másik pillanatban a gyűlölség, undor és jogosult harag minden skálája áttomboljon rajta.

És a ki egy nemzet viharzó indulatait, szenvedélyeit hordozta magában, aki a férfiaságnak, az önségélynek nyers büszkeségével volt eltelve, a leggyöngédebben szerető lélek volt. Szébben már nem lehet gyöngéd érzéseket kifejezésre juttatni, megtesztelni, mint a hogyan ezt Petőfi tette.

És a sors, ez a szeszélyes istenasszony, mely homlokára süté az Istenbélyeget, mely megajándékozta a lángész adományával, mely felruházta a férfiaság, bátorság önzetlenül lelkesedni tudó legszebb erényeivel, egyszers mind azt mondá neki: a keserű bánat legyen osztályrészed a míg élsz, s elrúladod rejtelmes leszen, elfogsz tűnni, talán Ilyés prófétának tüzes szekerén, talán más rejtélyes módon, de poraidnál kicsiny haladónak soha sem lesz alkalma zokogó könyeit sirodra hullatni...

Petőfi porhüvelyé nem a miénk, de az ő lelke, a legvőzhetően, az igaz ember lelke. Ez az óriás lélek legnagyobb dicsőségünk, a mi lelkesítő örömrünk, a mi vigasztalásunk.

A történelmi idők, a történelmi események néha visszatérnek, néha önmagukat megismétlik.

1848. előtt, midőn nemzeti reformok állottak a küzdelem előterében s a császári hatalom a jobbágyság felszabadítását jelölte meg, mint első sorban megoldandó kérdést.

Egy Kossuth Lajosnak, egy Petőfinak lángszelleme kellett annak megértéséhez, hogy az uralkodó császárnak önzetlen áldozatkészsége milliókkal fogja azok számát szaporítani, kik Magyarország szabadsága és függetlenségéért harcba szállni készek. És ime, mikor felszabadult a jobbágyság, a nép nemzeté szerveződött, a nemzet mint egy ember dörögte fülebe a bécsi kamarillának, hogy ne bántsd a Magyart.

A kik azért tartják nyitva szemüket, hogy lássanak is vele, azoknak látniuk is kell a felvetődő események csudás hasonlóságát.

Igaz hogy ma apátiában van a nemzet, de az is igaz, hogy az események s az ebből fakadó eredmények, mint okozatok mindig ugyanazon forrásokra: a nemzeti erőkre, mint okra vezethetők vissza.

A nemzeti erők ma is ugyanazok; a lelkesedés, az önzetlenség, az áldozatkészség. Ott vannak azok, ma is élnek, működnek, csak arra való lángszellemek kellenének, kik ezt felebreszteti és kitérésre készletni képesek legyenek...

Arra valók az ily kegyeletes ünnepek, hogy ezeket az erőket apólják fenntartsák és kiveszni ne engedjék. S valahányszor én évről-évre elzarándokolok ide, hogy e nagy szellem előtt lerójam kegyeletes érzésem kicsiny adóját, mindig büszke örömmel tölt el a tudat, hogy a nehéz, de magasztos missziót teljesítő seregvári magyarság mellett ott látom az ünneplők soraiban az én székelly testvéreimet.

A nép, mely megtudja becsülni nagyjait, mely érzéssel bír a történelmi multban szerzett kincsek iránt, annak mindig lesz elegendő önérzete is abhoz, hogy a multak emlékeihez méltó alkossion és ne romboljon.

Én nem tudom, ha Petőfi emlékezete ihletett-e meg, de szenvedélyesen hiszem, hinni akarom, hogy ennek a nemzetnek hivatása van, itt ezen az ösök vértől szentelt helyen, s az ezer éves gyötrelmek és szenvedések meg kell enyhülnie, hogy egy jobb, boldogabb, sikereiben gazdagabb nemzedéknek eljövetele már csak rövid idő kérdése, mely nemzedék ki fogja építeni a boldog, független és szabad Magyarország hatalmas épületét.

— Olcsó közlekedés Homoród-fürdőre.

Nagysolymosi Kónc Ármán gyógyszerész, Homoród-fürdő bérloje, a vasuton érkező vendégek kényelmére két kocsit tart és azzal vendégeit 14 K helyett 8 koronáért szállítatja ki Homoród-fürdőre. Ez a két kocsi — mint értesülünk, előzetes bejelentés mellett — Székelyudvarhely város közönségének is a 8 koronás kedvezményes áron áll rendelkezésre. Így aztán lehetővé van téve, hogy közönségünk azon része, mely huzamosabb időig távol nem lehet, egy-egy napot a kies fekvésű Homoród-fürdőn tölthessen. Hárman-négyen is elférnek a kényelmes kocsikon s így az élvezetes kirándulás kevésbe kerül.

Erdélyrészi méhészek — Székelyudvarhelyt.

A székelyudvarhelyi vándorgyűlés és kiállítás rendkívül nagyarányokban bontakozott ki. Az aug. 6-án délután érkező vonattal jöttek Liphay Béla cs. és kir. kamarás, min. oszt. tanácsos a földművelésügyi kormány képviselőjében, Báró Jósika Gábor az erdélyrészi méhészegylet elnöke, Dr Zsögön Béla igazgató-elnök és számtalan vendég Erdély területéről, kiket a vasúti állomáson Soó Domokos tanácsos üdvözölt a város nevében és Lányi Imre az udvarhelyvármegyei gyület nevében.

Az érkező vendégek megköszönték a szívélyes fogadást és hosszú kocsisorba vonultak be a városba. D. u. 4 órakor igen szépen sikerült műsoros előadás keretében nyitotta meg Liphay Béla cs. és kir. kamarás a gazdag kiállítást, mely iránt a város közönsége rokonszenves érdeklődést tanúsított. Mintegy 1500 egyén gyűlt össze a vármegyei ház udvarára és nagyterembe s hallgatta végig az üdvözölő beszédek sorozatát és a szép műsoros előadást, mit az elnökség ez alkalomra rendezett.

A vármegye nevében Dr Majthényi Miklós, a gazd. gyület részéről Hlatky Miklós titkár, a székely kisközségek nevében Ambrus András méhész üdvözölte a kormány képviselőjét és Jósika Gábor bíró egyleti elnököt.

A műsoros előadások után a magas vendégek Gál Imre egyleti titkár vezetésével a kiállítás megtekintésére indultak. A kiállítás meglepően gazdag, ügyes csoportosításokkal és díszítésekkel volt elrendezve. Minden oldalon festői öltözetű székely lányok fogadták az érkezőket és kínalták a közönséget mézcukorka- és mézes tésztákkal.

Különösen igen gazdag kiállítók: Ambrus András Székelyszomborról, Demeter Miklós Mátisfalváról, Derzsi Samu, Gál Mihály, Gál Imre, Lengyel Erzsébet, Lőrinczi Béla, Kauntz Albert, Székelyudvarhelyről és az Erdélyrészi méhészegylet csoportja. Liphay cs. és kir. kamarás és Br Jósika Gábor meleg érdeklődéssel nézték a remek kiállítást több székely kisközséghez szívélyes szavakkal szólottak és ösztönözték őket a további sikeres munkálkodásra. Megízelték a székelyföldi havasi izletes mézet, cukorkát, tésztákat és meglepéssel nyilatkoztak.

Kint a terem előtti folyosón székely kisközségek készítettek a kaptárt, vessző és szalmaméhekcsokot, szalmapárnát, kereteket, keretszögezést, műlépragasztást, mézpürgetést stb. stb. a miket érdeklődéssel figyeltek meg a vendégek.

Kint az udvaron kaptár csoportozatok várták a nézőket. A vendégek nagy meglepéssel szólottak a kiállítás sikereiről, a mit legjobban bizonyít az, hogy állandóan igen sok látogatója s különösen a tészta vásár nagyon élénk volt.

7-én d. e. 8 órakor Derzsi Samu méhészetének megtekintésével kezdődött a gyűlés Báró Jósika Gábor elnöklésével 300 méhész részvételével.

A gyűlés lefolyásáról s általában az egész ünnepségekről lapunk jövő számától kezdve részletesen beszámolunk.

— Az inasiskolai mulasztás. Az iparosinasiskolai mulasztást illető felelősség mai szabályai szerint az iparosmestert éri a büntetés akkor is, ha az inas szüleinél lakik és azok ügyelnek föl az inasra. Mivel ez a szabály sok panaszra és több esetben az inas elbocsátására adott okot, az Országos Ipar-egyesület a kereskedelmi miniszterhez fölterjesztést intézett, a melyben arra kéri, hogy az iskolamulasztásért való felelősség szabályait revidiálja. Erre nézve pedig kérdezzék meg az érdekelt hatóságokat, intézményeket és egyesület ket és mondja ki, hogy az iparosmester ellenőrzése alatt nem álló inas iskolamulasztásáért az feleljen, a kinek házi fagyelme reá kiterjed.

Kriza-ünnep Nagyajtán.

(Saját tudósítónktól.)

A hol azt énekelte:

„Erdővidék az én hazám
Itten szült az édes anyám“

ott a hazafias és vallásos nép hálás kegyelettel ünnepelte aug. 6-án a nagy költő püspök születésének száz éves évfordulóját. Nemcsak maga a község lakói, de még a szomszédos vármegyék községeiből is számosan keresték fel az ünnepség színhelyét, úgy hogy a szép nagy tágas unitárius templom nem volt képes a hallgatóságot befogadni.

A templomozás istentiszteleti részét — Józsan Miklós helyett, ki hivatalos szolgálat miatt akadályozva volt az eljövételben — Lőrinci István székelykeresztúri lelkész végezte, ki szép és emelkedett beszédében emlékezett meg Krizáról, mint a Krisztus szerény és alázatos szolgájáról. Szentiványi Miklós kir. tan. D. F. fiókköri elnök hangulatos szép megnyitásban üdvözölte az ünnepő közönséget, mely után a különböző hatóságok és egyesületek küldöttei fejezték ki üdvözleteiket. Így az egyházi főtanács és a papnevelő intézet nevében D. Boros György egyh. főjegyző, a főgymnasium nevében dr. Nyiredi Géza, az Erdélyi irodalmi társaság nevében Dr. Kiss Ernő tanár, a székelykeresztúri gymnasium nevében Lőrinczi István lelkész.

Írásbeli üdvözlötet küldtek a Magy. Tud. Akadémia, Kisfaludy Társaság, Erd. Múzeum Egylet, Főt. Ferenc József püspök, Benedek Elek író, Bedő Sándor ref. theologus szavalta Jakab Ödön: Kriza c. versét, mely után Kisgyörgy Sándor udvarhelyvidéki esperes olvasott fel — mint Kriza egykori tanítványa — kedves és érdekes epizódokat a nagyevü püspök életéből. Az egyes számok között igen kiváló énekszámokat adott elő a nagyajtai ifjusági delkör Ütő Lajos tanító vezetése alatt. Ezzel az ünnepség templomi része véget ért. Dálben a község háza nagy termében közös ebéd volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el a megjelent előkelőségekre.

Este a község háza nagytermében folytatódott az ünnepség műsoros estély keretében a Kriza-szobor alapja járára.

HIREK.

— **Hihetetlen hírek.**

Mondják, hogy nálunk a vásárok nem gyakoriak;

mondják, hogy mézvásár és heti vásár után „lélekvásár“ nem lesz;

mondják, hogy a hétfői közgyűlést „bizalmi tokány és italos“ nem követi;

mondják, hogy a világ legnépszerűbb főbiraja jenőke lett;

mondják, hogy a polgármester szabadságát saját költségén a drezdai tanulmányutra áldozza;

mondják, hogy a „szelid-nyomás“ gépezete sürgős reparáció alatt nincs;

mondják, hogy a keresztúri követ az országházban önmagára nem dob egy-egy követ.

E hírek valóságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **Petőfi ünnep.** Székelyudvarhely város hazafias érzésű polgársága ez évben hatalmas arányú ünnepést rendezett a fehéregyházi csatasíkon és a segessvári Petőfi-szobornál. Meglátszott az ünnepélyen a jól rendezettség, melynek előmunkálatában maga a Székely Dalegylet vezetősége Dr. Paál Árpád vármegyei főjegyző és a Székely Dalegylet érdemes elnökével élén vitte a vezérszerépet és elismerést érdemlő buzgalommal intézte az ügyeket. Különben a Székely Dalárda az egész ünnepségeknek főtengele volt és sikeres működésével újabb dicsőséget aratott. Székelyudvarhelyről a 300-at jóval meghaladó közönség indult a vasárnap reggeli vonattal.

A segessvári állomáson Sándor Lajos polg. isk. igazgató, az ottani magyar polgári kör elnöke fogadta és üdvözölte az érkező lelkes székelységeket kiknek tekintélyes száma az egyes állomásokon folyton növekedett. A fehéregyházi emlékre koszorút helyeztek: a Petőfi-Társaság, Székelyudvarhely város polgársága, az erzsébetvárosi otthon-kör, segessvári magyar kaszinó, fehéregyházi gazdakör, a segessvári magyar polgári kör. A segessvári Petőfi-szobornál szintén lelkes ünnepség volt. Dr. Valentsik Ferenc orsz. képviselő beszédét elragadtatással fogadta a közönség és zajos eljenzéssel lisérte. A székelyudvarhelyi Székely Dalárda hazafias énekeit pedig folytonos lelkesedés követte és így a közönségnek engedve, minden egyes darabját ismételnie kellett. Petőfi szobrára Székelyudvarhely város polgársága, a székelyudvarhelyi kereskedők és kereskedő-ifjak otthon-köre, valamint a segessvári magyar polgári kör helyeztek gyönyörű koszorúkat. Délben 250 terítéses ebéd volt, amelyen özv. báró Kemény Béláné szül. Gróf Haller Berta, Haller János gróf, Udvarhelyvármegye főispánjának testvére is résztvett. Több pohárköszöntő volt s ezek között a legérdekesebbek egyikét özv. Kemény báróné tartotta általános figyelem között. Mikor a magyarok összetartására, hazafias lelkesedésére üritette poharát, zúgó eljenzés követte szavait és nagy ünnepelésben volt része a lelkes honleánynak. Este sikerült műsoros estély fejezte be a hazafias ünnepségeket. A Székely Dalárda itt is rendkívül nagy tetszés között működött Horváth József karnagy vezetésével. A lelkesedés oly nagy volt, hogy hangversenyen kívül a Dalárdának még székely dalok előadásával is meg kellett töltenie szereplését. Az ünnepségnek kiváló jelentőséget adott amaz indítvány, hogy az erdélyrészi délvidéki magyar egyesületek szövetkezzenek. Ezt lelkesedéssel fogadta mindenki és a magunk részéről is csak helyeselni tudjuk. A szervező bizottság elnökének Dr. Valentsik Ferenc orsz. képviselőt választották meg és elnökeikül a jelenvolt egyletek elnökeit kérték fel.

— **Kinevezés.** A pénzügyi miniszter Bokor Ferenc díjtalan pénzügyi számgyakornokot a székelyudvarhelyi pénzügyigazgató ság mellé rendelt számvevősnél ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornoknak nevezte ki a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség csikszeredai kirendeltségéhez.

— **Vasúti részvények sorsolása.** A hősajfalva—székelyudvarhelyi helyi érdekű vasút (székely vasút) elsőbbségi részvényeinek sorsolása minap történt meg. Kisorsolták a 241—50, 1821, 1822, 2281—90, 4544—50 számú elsőbbségi részvényeket. A kifizetés 1912. január 2-ikától kezdve történik.

— **Miniszteri elismerés.** A földmivélségi miniszter Dr. Koós Mihály miniszteri tanácsos, az erdélyrészi (székelyföldi) kirendeltség vezetőjének előterjesztésére, tordátfalvi Végh Benjamin árkosi unitárius papot, tordátfalvi Végh Gyula birtokos nagyrédmű fiát, Árkos község életében folytatott eredményes és kitartó buzgó működéséért leiratban tüntette ki s teljes elismerését nyilvánította. Ezen kívül az így kitüntetett lelkésznek pénzbeli jutalmat is utaltványozott. Ezzel kapcsolatosan szívesen vettük egyik háromszékmegei lapnak a miniszteri elismeréssel kapcsolatosan irt következő sorait: „A kik ismerik a kitüntetett, azok előtt csak a legtermészetesebb formája történt az igazi érdem elismerésének. Végh Benjamin nemcsak a szószerben pap, de a község közéletében is fontos tényezővé vált. Ott van az ő keze minden közhasznú és közcélú intézményben. Hatalmas, kiaró energiával dolgozik minden percében a közjó érdekében. Az ő alapításai nemcsak számszerűleg, de eredményeiben is nagyok. Bárha követendő példává válna az ő személye. Végh nemcsak az ő községe közönségének szeretetét és lecsülését vitta ki, de a felsőbb kiüntetést is megszerezte, mihez csak őszinte gratulációkkal járulunk.“ Részünkről a miniszteri kitüntetésben tisztán Végh Benjamin, az udvarhelyvármegyei Tordátfalván született derék székely érdemeit tartjuk elsőrendű kérdésnek és nem magát a leiratot. Mert a szerény székely fiu soha sem törekedett ügybuzgó tevékenységében arra, hogy jutalmat nyerjen s ha mégis meglátták, az csak buzdítólag szolgál mindazoknak, kik hasonló körben, hasonlóan cselekedhetnek.

— **Tánciskola Székelyudvarhelyt.** Orbán János okl. táncmester Székelyudvarhelyt, a polgári önképző-kör helyiségében e hó 12-én (szombaton) táncanfolyamot nyit. Növendékeit minden tekintetben megfelelő táncszertikai és plasztikai, elsőrendű és szakszerű oktatásban részesíti francia módszer szerint. Tanítás hetenkint hétfőn, szerdán és pénteken történik. Tandíj 12 K., haladók 8 K. Vasár- és ünnepnapokon koszorú-estélyek mérsékelt belépési díjakkal. Beiratkozások naponta d. e. 11—1-ig és d. u. 5—7 óráig s este 8—10-ig a táncteremben. Bővebb tudnivalók a falragaszokról szerezhetők.

— **Panaszos hangok** keltek szárnyra Homoródszentmártonból, hogy a mai napra hirdetett unitárius papi gyűlés bankettjét rendezők: „kóser-vendéglő“-be szállásolták a keresztény papokat. A „kóser-vendéglő“ pedig csak úgy foghegyről mondogatja, hogy még a szentmártoni papot is ő „vezeti“. Ezek ellen szól a panasz és remélhető, hogy illetékes helyen jövőre okulással szolgálnak. (Beküldték.)

— **Rácz Sándor fővárosi tanár fiuinternátusa.** (Budapest legszebb és legegészségesebb részén a Dunaparton, a parlament mellett) fővezet teljes ellátásra polgári, realba, gimnáziumba és kereskedelmibe járó tanulókat. Az intézet közvetlen közelében vannak az V. kerületi állami realiskola és gimnázium, keresk. akadémia és felsőkereskedelmi, fővárosi polgári iskola. Az internátusban kiváló középiskolai és szaktanárok készítik elő a tanulókat leckére. Francia, német és angol tanítás és beszélgetés, zene, torna. Magán tanulóknak külön kurzusok. Prospektust szívesen küld az intézet igazgatója: Rácz Sándor fővárosi felső keresk. isk. tanár, V. Személynök u. 7.

— **Csomagoló papíros** kiloszámra e lap kiadóhivatalában Kossuth-utca 31. sz. kapható

FIGYELEM!

AIDA VERGE & BLUE STAR CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ IFT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
: ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL :

7277—1911. tkv. szám.

Hirdetmény.

Székelydobó községre nézve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a teleknyelvi bejegyzésekbe való bejegyzése és a teleknyelvi bejegyzések helyesbítésére iránti eljárás befejeztével, ez a felszólítással tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törleses érvénytelenséget kimutathatják, evégből törleses kereseteket hat hónap alatt vagyis az 1912. évi február hó 15. napjáig bezárólag a teleknyelvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleses kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak esetében ide értve, az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánják: írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt vagyis 1912. évi február 15. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3., hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzéseket sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a teleknyelvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi február hó 15. napjáig bezárólag a teleknyelvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az emelt bejegyzéseket csak a törvényrendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a teleknyelvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint tkv. hatóság.

Székelyudvarhely, 1911. aug. 1-én.

Gyarmathy Ferenc, s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Dósa Aladár,
kir. tszéki, teleknyelvi vezető.

Szám: 6110—1911. tkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. Igazságügyminiszter 1906. évi július 6-án 14114/906. sz. alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbírósg mint teleknyelvi hatósághoz tartozó **Abásfalva** község teleknyelvi bejegyzéseiben fölve mind azon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t. c. és az 1889. XXXVIII. t. c. 1891. évi XVI. t. c. cikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. c. cikkben szabályozott eljárás a

teleknyelvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosítottak.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1911. évi szeptember hó 18-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1. mindazok, akik a teleknyelvi bejegyzések előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a teleknyelvi hatóság kiküldöttje előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de teleknyelvi bejegyzésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az eljárásra az 1886. XXIX. t. c. 15. 18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzzenek, parkodjanak és azokat igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó teleknyelvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekezelezésére engedélyt nyilvanítsa, mert különben jogait ezen az uton meg érvényesíthetik és a bejegyzés és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesést kérelmezzék, illetve, hogy a törleses engedély nyilvanítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenségetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A kir. járásbírósg mint teleknyelvi hatóság.

Okland, 1911. évi augusztus hó 7-én KELEMEN s. k. albiró.

A kiadmány hitelül:

SZELES F. kir. tkv. vezető h.

7316—1911. tkvi.

Hirdetmény.

Parajd község teleknyelvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyideűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t. c. és az 1889. XXXVIII. t. c. és az 1891. XVI. t. c. cikkben a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. cikkben szabályozott eljárás a teleknyelvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított;

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. c. 16. §-a) pontján foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. 15. §-b) pontja alapján történt törleses érvénytelenséget kimutathatják e végből törleses kereseteket hat hónap alatt vagyis 1912. évi február hó 15. napjáig bezárólag a teleknyelvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleses kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak esetében ideértve az alábbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánják, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt vagyis 1912. évi február hó 15. napjáig bezárólag a teleknyelvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az emelt bejegyzéseket csak a törvényrendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Betegh Pál villamotörös könyvnyomtató-intézetéből Székelyudvarhelyt.

bítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog,

3. hogy mindazok, akik a teleknyelvi bejegyzések átalakítása tárgyában tett intézkedések által nem különböznek azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a teleknyelvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1912. évi február hó 15. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbújtótt bevezetésből származó bármilyen igényeket jó hiszemű 3. ik szem. irányában többé nem érvényesíthetik, az emelt bejegyzéseket pedig csak a törvényrendes utján és csak időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a teleknyelvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Székelyudvarhely 1911. évi augusztus hó 3. napján a kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

GYARMATHY FERENC s. k. törvényszéki bíró.

DÓSA, kir. tkv. vezető.

HA ÖN
egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munkateljesítményű

motoros cséplőkészletet előnyös árban kedvező fizetési módokkal teljes szavatossággal, beszerzeni óhajt, úgy forduljon megkereséssel

SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-U. 66. szám alatti mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi vállalat, mely cég felszólításra árjegyzéket és költségvetést díjmentesen küld meg.

BÉLYEGZŐK megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban gyári áron szállítanak Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.

ÉRTESETÉS.
Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.
Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassa nálam beszerezni.

Tisztelettel

Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák.

Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és Fa **Régiségeket** megbizástól

azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken

mint vevő résztvesz Arany, briliáns ékszereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvös-mester.

KOLOZSVÁRT.

Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.

Sürgőnycim: Dietrich
ékszerész Kolozsvár.

B O R I!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Hirdetés az üzlet felké! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESEN tehát a Székely-Udvarhelyben

NIGRIN
(Fernolent)
a legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállítás arany éremmel kitüntetve

Stoch Cognac gyógyyszer

Garantált valódi borpárlat. Főzése a legszigorubb ellenőrzés mellett történik.

Gamis és Stoch
Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás bélyegzőjével van sítatva.

Mindenütt kapható

Hamisítástól védve van